

EDITORIÁL

Výzvou pre sociálnu prácu je neustály spoločenský pokrok a s ním súvisiace sociálne zmeny, na ktoré musíme ako praktici, akademici a vedci v tejto profesii a vede reagovať. Vnímaná potreba práce s klientom na individuálnej rovine prináša benefity v podobe častej osobnostnej zmeny. No nemenej potrebnou je adresná reakcia na prácu so skupinou či komunitou, ktorá častokrát otvára dvere pre komplexnejšiu zmenu, a to nielen u klienta samotného ale aj u jeho rodiny, širšieho sociálneho prostredia a zmenu komunity, v ktorej žije. Nemôžeme zabudnúť na stálosť malých paradigiem Malcoma Payne, ku ktorým radí reformačný spôsob práce so spoločnosťou, čím sú dosahované zmeny na globálnejšej úrovni a podpora či pomoc sú sprostredkované väčšiemu počtu skupín a komunít sociálnej práce. Obdobne nielen v akademickom prostredí, ale najmä v praktickom môžeme vidieť stále potrebu diskusie a akcie komunít sociálnej práce. Či už sa to týka oblasti sociálnej politiky MPSVR SR, ktorá v súčasnosti ponúka aktivity spojené s projektmi ako napr. *Predchádzanie krízovým situáciám vo vzťahu k občanom Ukrajiny na území SR* alebo *Plán obnovy – Komponent 13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť*. K ďalším podobným aktivitám sme mohli zaradiť projekt IA MPSVR SR s názvom *Národný projekt Terénna sociálna práca a komunitné centrá*, či *Národný projekt Kvalita sociálnych služieb* alebo *Národný projekt Pomoc osobám z Ukrajiny pri ich vstupe a integrácii na území SR – samospráva*. Ku komunitným aktivitám na Slovensku možno zaradiť aj kampaň *Amnesty International* s názvom *Hovorme o súhlase* venovanej podpore zmeny a advokácie diskurzu k téme súhlasu so sexuálnym vzťahom. Takýchto projektov venovaných konkrétnym cieľovým skupinám a komunitám vieme na Slovensku nájsť mnoho. Sociálna práca nemôže nereagovať na potreby, ktoré zaznievajú z radov rôznorodých komunít. Aj preto bolo cieľom a ambíciou tohto prvého čísla *Journalu socioterapie* v roku 2023 predostrieť diskusiu k téme komunít so zacielením sa na vybrané oblasti pôsobenia sociálnej práce či iných vedných a praktických disciplín.

Toto prvé číslo *Journalu socioterapie* v roku 2023 prináša tri vedecké štáty informujúce o téme práce s komunitami, či o práci v komunite z rôznych pohľadov. Autorky Yuliia Kovalchuk a Beáta Balogová vo svojej štúdií s názvom *Integrácia ukrajinských utečencov optikou slovenskej sociálnej práce o úskaliach spojených so životom osôb utekajúcich pred vojnovým konfliktom z Ukrajiny*. Autorky sa fokusujú primárne na tie životné ťažkosti, ktoré súvisia s oblasťou sociálnej práce. Skupina autoriek Magdaléna Bilá, Alena Kačmárová a Ingrida Vaňková na základe teoretických, ale aj praktických rovin reflektujú význam translatológie, resp. prekladateľstva a role prekladateľa v súčasnom svete. Identifikujú jeho potrebu neustáleho vzdelávania sa s cieľom byť adresný voči potrebám komunít, ktoré, ako sa za posledné roky ukázalo, najmä v súvislosti s vojnovým konfliktom medzi Ruskom a Ukrajinou, vyžadujú osobnosť priamo pripravenú pre konkrétny komunitný terén. Vedecká štát autora Bartosza Łukaszewskiego s názvom *Social exclusion of young people from ghettoized districts as the environmental (in)justice* informuje o výsledkoch kvantitatívnych a kvalitatívnych výskumoch zameraných na mládež žijúcu v getoizovaných štvrtiach z hľadiska environmentálnej spravodlivosti. Ostatný príspevok autorky Poklemovej sa zameriava, tak ako to popisuje v abstrakte, na environmentálne podmienené bariéry starostlivosti o seba pomenované respondentmi (sociálnymi pracovníkmi vo všeobecnosti a komunitnými sociálnymi pracovníkmi) vo výskumoch realizovaných v oblasti sociálnej práce na Slovensku.

Predmetné číslo *Journalu socioterapie* prináša aj dve recenzie publikácií, a to publikácie *Starnutie ako filozofický a sociálny problém* (Balogová a Bilasová) a publikácie *Zahraniční studenti vysokých škôl - adaptácia na štúdium a prácu na Slovensku* (Hrehová et al.). Okrem recenzií je pre čitateľky a čitateľov pripravená aj pestrá paleta správ z rôznych podujatí v prvom polroku 2023, ktorých bol *Inštitút edukológie a sociálnej práce* súčasťou. Spomenúť môžeme napr. udalosti súvisiace so spoluprácou medzi *Filozofickou fakultou PU v Prešove* a *Samtse College of Education (Royal University of Bhutan, Bhutan)*. Následne to boli udalosti spojené s vedeckým

podujatím za prítomnosti dekana *College of Social Work, University of Kentucky*, prof. Justina Jay Millera, Ph.D, MSW, CSW, ktorý v tejto spolupráci s IESP slávnostne otvoril prvé *Self-Care Lab* so zameraním na výskum starostlivosti o seba u pomáhajúcich profesionálov.

Beáta Balogová a Miriama Boriščáková
(editorky čísla)